

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia
1.3 Intézet	Didaktikus Teológia
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Didaktikus teológia, Vallástudomány

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Bevezetés a keresztény etikába						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Holló László						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Holló László						
2.4 Tanulmányi év	2017– 2018	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező - alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					28
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	94				
3.8 A félév össz-óraszámja	56				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> nincs
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> Szakmai motiváció és elkötelezettség

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Videoprojektorral felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Videoprojektorral felszerelt terem; internet hozzáférés; könyvtár

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Krisztus örömhíre és személye által támasztott erkölcsi igény figyelembevételével megismerni az erkölcsi cselekvés filozófiai-antropológiai és etikai alapfogalmait, motivációit (biológiai-pszichológiai-, valamint társadalmi motivációk), az erkölcsi normákat, az ember szabadságának és felelősségének kérdését a törvények és lelkiismeret, valamint az erények, bűnök és megtérés összefüggésében.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Képesség a keresztény erkölcsi tapasztalat sajátosságainak, az elhatározás lépéseinek, valamint a végrehajtás értékelő kritériumainak vizsgálatára a keresztény hagyomány és egyházi tanítás fényében. Képesség a tudatos értékválasztásra és az egyetemes emberi és nemzeti értékek, az erkölcsi normák tisztelete. Képesség az általános erkölcssteológiai ismeretek plébániai, valamint az iskolai és felnőtt hitoktatásban való felhasználására.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A keresztény erkölcsstan történeti kialakulása és meghatározása mellett a kinyilatkoztatásból és a természettörvényből megalapozott, a szenthagyomány és a Tanítóhivatal által értelmezett keresztény életcél megismerése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A keresztény élethivatás forrásainak megismerése és használatuk lehetőségeinek körvonalazása személyes életünk számára.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
I. <i>Bevezetés, Nemkeresztény etika-modellek, Bibliai etika.</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 15–29; Nyíri 10–19; Pinckaers 109–178; Rotter, Krisztusi cselekvés, 7–26; Rotter, Person und Ethik, 79–86; Boda, 9–45; Weber, 30–84; Kövér, 13–33)
II. <i>A természettörvény</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 30–40; Pinckaers 333–361; Weber, 100–127, Häring, 239–250)
III. <i>A keresztény erkölcsstan története</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 40–65; Pinckaers 201–332; Häring 27–62; Weber, 100–127; Nyíri, 86–97)
IV. <i>Antropológiai és etikai alapfogalmak I.</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 67–89; Rotter, Person und Ethik, 27–49; Boda, 59–71; Weber, 30–84; Häring, 86–120; Böckle, 18–34; Kövér, 34–68)
V. <i>Antropológiai és etikai alapfogalmak II.</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 89–97; Rotter, Person und Ethik, 27–49; Boda, 59–71; Weber, 30–84; Häring, 86–120; Böckle, 18–34)
VI. <i>Az emberi cselekvés motivációi: biológiai-pszichológiai motivációk</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 99–121; Weber, 30–84)
VII. <i>Az emberi cselekvés motivációi: társadalmi motivációk</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 121–140; Weber, 30–84)
VIII. <i>Az erkölcsiség objektív megismerési normája: az erkölcsi törvény</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 140–160; Nyíri 29–34; Boda, 93–117; Weber, 30–84; Häring, 229–284; Rotter, Person und Ethik, 133–144; Böckle, 48–63)

IX. Az erkölcsiség szubjektív megismerési normája: a lelkiismeret I.	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 161–188; Nyíri 39–61; Rotter, Krisztusi cselekvés, 45–52; Boda, 118–152; Weber, 30–84; Häring, 154–203; Rotter, Person und Ethik, 115–131; Böckle, 63–73)
X. Az erkölcsiség szubjektív megismerési normája: a lelkiismeret II.	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 188–210; Nyíri 39–61; Rotter, Krisztusi cselekvés, 45–52; Boda, 1189–152; Weber, 30–84; Häring, 154–203; Rotter, Person und Ethik, 115–131; Böckle, 63–73)
XI. Az erkölcsi igényre adott negatív válasz: a bűn	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 211–238; Rotter, Krisztusi cselekvés, 58–64; Boda, 168–188; Weber, 30–84; Häring, 332–377; Böckle, 74–95)
XII. A megtérés	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 239–256; Weber, 30–84; Häring, 379–471)
XIII. Az erkölcsi igényre adott pozitív válasz: erények	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 256–271; Nyíri 71–85; Boda, 153–167; Weber, 30–84; Häring, 472–483)
XIV. Összefoglalás	Interaktív előadás	

Könyvészet

Egyetemi jegyzet:

- **HOLLÓ L.: Isten csodálatos üdvösségpedagógiája. Alapvető erkölcssteológia, Kolozsvár 2007.**
- *** Ó- és Újszövetségi Szentírás a Neovulgáta alapján, Budapest 1997.
- II. JÁNOS PÁL pápa apostoli buzdítása, *Kiengesztelődés és bűnbánat a mai egyház küldetésében*, Budapest 1985.
- II. JÁNOS PÁL pápa *Veritatis splendor* kezdetű enciklikája, Budapest én.
- BODA L.: *A keresztény erkölcs alapkérdései*. Budapest 1993.
- HÄRING, B.: *Krisztus Törvénye I.* Pannonhalma-Róma 1997.
- HOLLÓ L.: *Általános erkölcssteológia*, Kolozsvár 2002.
- HOLLÓ L.: *Helyzet és törvény. A konzervatív és progresszív magatartásforma a természettörvény és a szituációs etika tükrében*. In: *Keresztény Szó*, (Szerk. Jakab Gábor), IX. évf. 1998, 6. sz. 27-32.
- HOLLÓ L.: *Bűnértelmezés a katolikus teológiában. Újraértelmezési kísérlet*. In: Tempfli I.– Vencser., *Új ég és új föld*, Budapest 2004, 377–387.
- ROTTER, H.: *Allgemeine Moraltheologie*, Innsbruck 1994.
- ROTTER, H.: *Person und Ethik. Zur Grundlegung der Moraltheologie*, Innsbruck 1994.
- WEBER, H.: *Általános erkölcssteológia*, Budapest 2001.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető. Témák, könyvészet, követelmények bemutatása.	A szemináriumi tevékenység megbeszélése	
2. Krisztus az igazi világosság és az erkölcsi kérdés válasza (Veritatis splendor 1–27)	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
3. Az Egyház és néhány mai erkölcssteológiai nézet megítélése (Veritatis splendor 28–83)	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
4. Az erkölcsi jó az egyház és a világ élete javára (Veritatis splendor 84–120)	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
5. Vallás erkölcsi életünk útjai: keresztény	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet

alázatosság		
6. Valláserkölcsei életünk útjai: keresztény aszkézis	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
7. Az erkölcsi cselekvés alapja: keresztény szabadság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
8. Veszélyben egy civilizáció: hová lett az erény?	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
9. Sarkalatos erény: Az okosság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
10. Sarkalatos erény: Az igazságosság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
11. Sarkalatos erény: A mértékletesség	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
12. Sarkalatos erény: A bátorság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
13. Gyón(j)unk-e még a 21. században is?	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
14. Összefoglalás	A szeminárium kiértékelése	

Könyvészet

2. Krisztus az igazi világosság és az erkölcsi kérdés válasza

II. JÁNOS PÁL pápa *Veritatis splendor* kezdetű enciklikája 1–27, Budapest é.n. In: <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=82#VS35> (Letöltve: 2013. október 4)

3. Az Egyház és néhány mai erkölcssteológiai nézet megítélése

II. JÁNOS PÁL pápa *Veritatis splendor* kezdetű enciklikája 28–83, Budapest é.n. In: <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=82#VS35> (Letöltve: 2013. október 4)

4. Az erkölcsi jó az egyház és a világ élete javára

II. JÁNOS PÁL pápa *Veritatis splendor* kezdetű enciklikája 84–120, Budapest é.n. In: <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=82#VS35> (Letöltve: 2013. október 4)

5. Valláserkölcsei életünk útjai: keresztény alázatosság

PECCI Joachim, *Az alázatosság gyakorlása*. In: <www.communio.hu/ppek/k210.htm>; *Szent Benedek Regulája 7. fejezete*. In: <http://www.bences.hu/lelki/regula/h_regula/h_regula.html>

KOVÁCS Gábor: *Alapbeállítottságunk megújulása: az alázat*. In: <http://www.hagiosz.net/?q=node/484>

BOROS László: *A köztünk élő Isten* (2. fejezet: Az alázat), Eisenstadt é.n. In: http://www.szepe.hu/irodalom/vallas/boros/koztunk/koztunk_03.html

BÁCSKAI Károly: *Az alázat mint bibliai paradigma*. In: *Teológia* 2009/1–2 • XLIII (2009) 1–10. <http://szit.katolikus.hu/feltoltes/Bacsikai.pdf>

6. Valláserkölcsei életünk útjai: keresztény aszkézis

BENYIK György: *Vajon testellenes-e a kereszténység?* In:

<http://www.keresztenyszo.katolikos.ro/archivum/2014/augusztus/1.html>

VANYÓ László „*Legyetek tökéletesek...*” *Tanulmányok a keresztény aszkézis történetéhez a szerzetesség kialakulásáig*, Budapest é.n.

TAMÁSI Zsolt, *Igába hajtani a vágyat. Népek és kultúrák aszkézise*, in: *Keresztény Szó*, XI (4), 2000, 4-8; <http://www.keresztenyszo.katolikos.ro/archivum/old/archiv/0004/text.htm>

THOMAS MERTON: *Aszkézis és áldozat*. In:

http://bokorsopron.fw.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=635:thomas-merton-aszkezis-es-aldozat&catid=12:teologia&Itemid=19

KIRÁLY Ignác: *Aszkézis*. In: http://www.szepe.hu/irodalom/kezdenc/kc_129.html

7. Az erkölcsi cselekvés alapja: keresztény szabadság

SOMFAI Béla: *Szabadság a zsidó-keresztény erkölcsagyományban*. In:

<http://www.magypaxromana.hu/tevekenysege/eloadasok/kmem2004/somfaib.htm>

FILA Béla: *Az emberi szabadság teológiai értelmezésének néhány szempontja*. In: *Vigilia* 2006/5, 322–331. In: http://vigilia.hu/node/Vigilia_2006_05_facsimile.pdf

Czakó István: *A válasz tás válasz tása. Soren Kierkegaard szabadságértelmezésének alapvonalai*. In: *Vigilia* 2006/5, 331–342. In: http://vigilia.hu/node/Vigilia_2006_05_facsimile.pdf

TÜCK, Jan·Heiner: *A szabadság szé íő mélysége. Az Isten és ember közötti drám a - kísérlet öt felvonásban* (Görföl Tibor fordítása). In: *Vigilia* 2006/5, 342–350. In: http://vigilia.hu/node/Vigilia_2006_05_facsimile.pdf

TRINGER László: *A szabadság mentális korlátjai* In: *Vigilia* 2006/5, 350–360. In: http://vigilia.hu/node/Vigilia_2006_05_facsimile.pdf

8. Veszélyben egy civilizáció: hová lett az erény?

KREEFT Peter, *Vissza az erényhez*, Magyarország 2014;

Pinckaers SERVAIS O.P., *Séta az erények kertjében*, Budapest 2015;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998.

9. Sarkalatos erény: Az okosság

*** *A katolikus egyház katekizmusa*. Budapest 1994.

PIEPER Josef, *A négy sarkalatos erény*, Budapest 1996;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998;

MARTINI, Carlo M., *Az erények*, Budapest 1998.

10. Sarkalatos erény: Az igazságosság

*** *A katolikus egyház katekizmusa*. Budapest 1994.

PIEPER Josef, *A négy sarkalatos erény*, Budapest 1996;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998;

MARTINI, Carlo M., *Az erények*, Budapest 1998.

11. Sarkalatos erény: A mértékletesség

*** *A katolikus egyház katekizmusa*. Budapest 1994.

PIEPER Josef, *A négy sarkalatos erény*, Budapest 1996;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998;

MARTINI, Carlo M., *Az erények*, Budapest 1998.

12. Sarkalatos erény: A bátorság

*** *A katolikus egyház katekizmusa*. Budapest 1994.

PIEPER Josef, *A négy sarkalatos erény*, Budapest 1996;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998;

MARTINI, Carlo M., *Az erények*, Budapest 1998.

13. Gyón(j)unk-e még a 21. században is?

HOLLÓ László, *Gyón(j)unk-e még a 21. században is? A kiengesztelődés szentsége a nyugat- és keleteurópai lelkipásztori gyakorlat feszültségében*, in: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Theologia Catholica Latina*, XLVIII(1), 2003, 73-86, In: http://rocateo.ubbcluj.ro/studia/st_Hollo_2003.pdf;

Nemeshegyi Péter SJ., *Bűn, bűntudat, bűnbánat. A bűn problémája a 21. században*. In: *Vigilia*, 67. évfolyam 2002. március, in: <http://www.vigilia.hu/2002/v0203.html>

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A plébániai, valamint az iskolai és felnőtt hitoktatásban az erkölcsteológiai tanításához szükséges megfelelő alapismeretek, illetve megfelelő elvárható kritikai készség kialakítása törekszünk.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az elsajátítandó anyag ismerete	Félévközi zárthelyi dolgozat	20 %
		Félévi szóbeli vizsga	20 %

	Interaktív jelenlét	Számontartás	20 %
10.5 Szeminárium / Labor	Egy a megadott témák közül szabadon választott téma – interaktivitásra törekvő – PPT vázlattal vetített bemutatása.	A megtartott referátum kiértékelése	20 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	20 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Az általános erkölcszociológiai alapfogalmak ismerete. • Egy választott szemináriumi téma kidolgozása és bemutatása. • Az értékelési kritériumokban felsoroltakból minimális 45 % megszerzése. 			

Kitöltés dátuma

2017. április 27

Előadás felelőse

Dr. Holló László

Szeminárium felelőse

Dr. Holló László

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2017. április 27

Intézetigazgató

Dr. Zamfir Korinna